PORT

STRATEĠIJA KULTURALI REĠJONALI

2022-2027

KUNSILL MALTI GĦALL-ARTI

Fondi tal-UE
għal Malta
2014-2020

GVERN TA' MALTA
MINISTERU GĦALL-WIRT NAZZJONALI,
L-ARTI U L-GVERN LOKALI

GVERN TA' MALTA
MINISTERU GĦALL-EKONOMIJA,
IL-FONDI EWROPEJ U L-ARTIJIET

GVERN TA' MALTA
SEGRETARJAT PARLAMENTARI
GĦALL-GVERN LOKALI

GVERN TA' MALTA
SEGRETARJAT PARLAMENTARI
GĦALL-FONDI EWROPEJ

Assoċjazzjoni
Kunsilli Lokali
Local Councils' Association Malta

Programm Operattiv II – Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej 2014-2020
"Ninvestu fir-riżorsi umani sabiex noħolqu aktar opportunitajiet
filwaqt li nipprowwuvu t-tisħiħ tas-soċjetá"
Proġett parzjalment iffinanzjat mill-Fond Soċjali Ewropew
Rata ta' ko-finanzjament: 80% Fondi mill-Unjoni Ewropea; 20% Fondi-Nazzjonali

Werrej

Ħarsa Ġenerali 10

1. Introduzzjoni 14

2. Ir-Razzjonal Strateġiku għall-Kultura 16

2.1. Il-funzjonijiet legali u l-eżiti strateġiċi 18

3. It-Temi Trasversali Ewlenin għall-Kultura madwar il-Gżejjer Maltin 20

3.1. Il-prijoritajiet komuni għall-kultura madwar is-sitt reġjuni 22

4. Il-Profil Kulturali tar-Reġjun Port 23

4.1. Il-profil demografiku 23

5. It-Temi u l-Prijoritajiet Speċifiċi għar-Reġjun 24

5.1. It-temi speċifiċi għar-reġjun 24

6. L-Azzjonijiet ta' Prijorità għal Żvilupp immexxi mill-Kultura fir-Reġjun Port 26

7. Konklużjoni 28

8. Appendiċi 29

Kelmtejn Qabel

L-Onorevoli Owen Bonnici
Ministru għall-Wirt Nazzjonali, l-Arti u l-Gvern Lokali

Il-proġett *Provvista ta' Żvilupp ta' Strateġija Kulturali u Implimentazzjoni għall-Kunsilli Lokali u Reġjonali* mmexxi mill-Kunsill Malti għall-Arti f'kollaborazzjoni mad-Diviżjoni tal-Gvern Lokali u l-Assoċjazzjoni tal-Kunsilli Lokali huwa kisba importanti għall-iżvilupp kulturali f'Malta. Inħossni kburi ninnota li dan il-proġett twettaq b'suċċess bħala parti mill-proġett Create 2020 b'investiment ta' miljun ewro mill-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej 2014 – 2020 fil-ħiliet kulturali u kreattivi fis-settur pubbliku Malti.

L-Istrateġiji Kulturali Reġjonali huma pass ieħor fl-impenn tal-gvern biex jiddiċentralizza l-attività kulturali u jagħti s-setgħa lil aktar komunitajiet lokali biex imexxu l-iżvilupp kulturali. Barra minn hekk, l-istrateġiji jibnu fuq il-kollaborazzjoni mill-aqwa bejn istituzzjonijiet fi ħdan il-Ministeru għall-Wirt Nazzjonali, l-Arti u l-Gvern Lokali, b'kontribuzzjonijiet validi minn esperti kulturali u mijiet ta' partijiet ikkonċernati li ħadu sehem fil-proċess.

Il-kultura hija mandat legali vinkolanti kemm għall-Kunsilli Lokali kif ukoll għall-Kunsilli Reġjonali, u permezz tar-riforma riċenti tal-2019, dan ġie msaħħaħ aktar. Dan kollu ġie mfassal id f'id mal-Kunsilli Lokali u Reġjonali, kemm il-proċess li wassal għat-twaqqif tal-Istrateġiji Kulturali Reġjonali, kif ukoll l-għodod li ngħataw għat-twettiq tagħhom, li huma eżempji tanġibbli ta' governanza parteċipatorja. Riżultat ta' dan, issa r-Reġjuni jistgħu jidentifikaw prijoritajiet kulturali li huma bbażati fuq l-evidenza u adattati għall-identitajiet kulturali uniċi fuq livell lokali, reġjonali u nazzjonali.

L-Istrateġiji Kulturali Reġjonali se jiffaċilitaw u jtejbu l-ġestjoni tar-riżorsi tal-infrastruttura kulturali lokali u għalhekk se jżidu l-opportunitajiet għall-kultura u l-kreattività, u jagħmluhom ukoll aktar aċċessibbli.

Jiena kunfidenti li t-taħriġ li ngħata lill-Kunsilli Lokali u Reġjonali kollha se jappoġġja l-istrutturi amministrattivi tal-Gvern Lokali biex iwettqu l-Istrateġiji Kulturali Reġjonali. Il-gvern jibqa' impenjat li jappoġġja lill-Kunsilli Reġjonali u l-kollaboraturi tagħhom biex iwettqu dawn l-istrateġiji għax jemmen bis-sħiħ li l-kultura hija komponent essenzjali tal-benesseri tal-komunitajiet tagħna.

Ninkoraġġixxi lill-Kunsilli Reġjonali biex jikkollaboraw bis-sħiħ mal-Kunsill Malti għall-Arti u jsarrfu dawn l-istrateġiji f'azzjonijiet tanġibbli, effettivi u sostenibbli li jħallu impatt pożittiv fuq il-Kunsilli Lokali, l-NGOs, il-prattikanti kreattivi u l-partijiet ikkonċernati oħra li huma involuti fis-setturi kulturali u kreattivi. Il-ġid tal-wirt kulturali, id-diversità tal-komunitajiet tagħna u t-talent eċċezzjonali tal-poplu tagħna huma assi għas-sostenibbiltà tar-reġjuni tagħna. Flimkien, nistgħu nassiguraw li l-iżvilupp tat-talent u tal-udjenza, u l-innovazzjoni tal-patrimonju, stabbiliti bħala t-tliet temi trasversali ta' dawn l-istrateġiji, se jwasslu għal aktar żvilupp kulturali kollaborattiv u mmexxi mill-komunità f'Malta u Għawdex.

L-Onorevoli Alison Zerafa Civelli
Segretarju Parlamentari għall-Gvern Lokali

Minkejja d-daqs diminuttiv tagħna, Malta għandha ħafna x'toffri, kemm lir-residenti kif ukoll lill-viżitaturi tagħha. L-irħula u l-villaġġi tagħna huma verament uniċi għax huma rikki fil-kultura u l-patrimonju waqt li mdawra bil-Baħar Mediterran. Huwa għalhekk li l-Kunsilli Reġjonali u Lokali tagħna huma verament konxji mill-importanza li rridu npoġġu fuq il-protezzjoni u t-trawwim tal-kultura, il-patrimonju u t-tradizzjonijiet lokali tagħna. Huma dawn flimkien li joħolqu r-ruħ tal-bliet u l-irħula tagħna, tal-ambjent tagħna, u tal-arċipelagu sħiħ tagħna.

Waqt li nżidu fil-valur tal-lokalitajiet Maltin, irridu nieħdu li nistgħu mill-għarfien espert tagħna waqt li nelevawh biex ninkoraġġixxu lill-Kunsilli Lokali tagħna jużaw it-talenti u l-għarfien tagħhom biex tissaħħaħ l-istorja lokali, it-tradizzjonijiet u l-użanzi tagħna. B'dan il-mod, nistgħu nippreservaw x'jagħmilna Maltin u ngħadduh lill-ġenerazzjonijiet futuri għal snin sħaħ.

Il-Kunsilli Lokali tagħna huma sors kbir ta' għarfien reġjonali, u huwa għalhekk li huma parti integrali tal-Istrateġija Kulturali Nazzjonali. Huwa biss bil-parteċipazzjoni tagħhom li nistgħu nadattaw għar-realtajiet ta' kuljum tas-sitt reġjuni ta' Malta biex nintegraw il-komunitajiet, il-knisja, il-kumitati, l-organizzazzjonijiet, l-artisti, il-kreattivi, il-klabbs lokali u r-residenti biex flimkien jippromwovu u jistimulaw il-kultura, it-tradizzjonijiet u l-istorja li naqsmu flimkien.

Għalhekk, huwa ta' pjaċir kbir għalija li nħabbar li l-Ministeru għall-Wirt Nazzjonali, l-Arti u l-Gvern Lokali qed jinvesti f'Managers Reġjonali fi ħdan il-Kunsilli Reġjonali tagħna bħala riżorsa umana vitali. Barra minn hekk, dawn qed jikkollaboraw mill-qrib mal-Koordinatur Kulturali Reġjonali tal-Kunsill Malti għall-Arti.

Inħossni ħerqana u eċitata bil-ħsieb li nara attivitajiet kulturali lokali u inizjattivi ta' kwalità għolja, iffaċilitati mill-Kunsilli Lokali tagħna. Fuq kollox, ninkoraġġixxi lir-residenti u l-komunitajiet tagħna biex jipparteċipaw u jieħdu l-opportunità biex jitgħallmu minn dawn l-esperjenzi u jħaddnu t-talent lokali u l-istorja u l-patrimonju tagħna li jagħmluna verament Maltin.

Albert Marshall,
Ċermen Eżekuttiv, Kunsill Malti għall-Arti

Għall-Kunsill Malti għall-Arti (KMA), dan il-proċess ta' tmexxija ta' proġett lejn l-iżvilupp tal-Istrateġiji Kulturali Reġjonali kien wieħed intwittiv, u dan filwaqt li kien hemm kollaborazzjoni u għalhekk skambju ta' għarfien mar-rappreżentanti tal-gvern reġjonali u lokali, diversi organizzazzjonijiet, prattikanti kreattivi u partijiet ikkonċernati oħra.

Dan jirrifletti approċċ parteċipatorju għat-twettiq ta' politika kif ukoll enfasi strateġika fuq il-komunitajiet diversi li jsawru l-ekoloġija kulturali u kreattiva ta' Malta. Il-viżjoni u l-istrateġija tal-KMA se jibqgħu iffukati bis-sħiħ fuq it-twettiq tal-Istrateġiji Kulturali Reġjonali, waqt li jsostnu l-importanza tagħhom permezz tal-integrazzjoni ta' għanijiet strateġiċi relatati speċifikament skont l-Istrateġija 2025 tal-KMA li tnediet reċentament. Il-proċess konsultattiv, li informa kemm lill-istrateġija msemmija kif ukoll lill-Istrateġiji Kulturali Reġjonali, kien strumentali fil-mod li l-Kunsill fittex jillokalizza l-prijoritajiet stabbiliti fil-Politika Kulturali Nazzjonali. Din il-politika hija bbażata fuq il-prinċipji tal-Konvenzjoni dwar il-Protezzjoni u l-Promozzjoni tad-Diversità tal-Espressjonijiet Kulturali tal-UNESCO tal-2005.

Il-kultura għandha rwol ċentrali fil-bini ta' komunitajiet aktar b'saħħithom, sani u koeżivi, waqt li tibqa' integrali għas-soċjetajiet urbani u rurali u katalista għall-iżvilupp sostenibbli. Dan rifless f'numru ta' Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli bħall-Għan 11, li jirreferi direttament għall-ħolqien ta' spazji pubbliċi inklussivi u l-protezzjoni tal-wirt u l-prattiki kulturali. Huwa fi ħdan dan il-kuntest li l-KMA stinka lejn it-tfassil ta' dawn l-Istrateġiji Kulturali Reġjonali u ħa l-approċċ strateġiku ġenerali li jappoġġja lis-setturi kulturali u kreattivi fuq livell lokali u reġjonali.

L-iskambju komunitarju u kulturali huwa wieħed mill-pilastri ewlenin li l-KMA kien qed jappoġġja u jiffaċilita permezz ta' diversi inizjattivi strateġiċi u ta' finanzjament. Ix-xogħol huwa kontinwament għaddej biex joħloq possibbiltajiet għal spazji kulturali lokali biex iservu bħala postijiet ta' skambju kulturali. Permezz tat-tnedija ta' dawn l-istrateġiji qed jiġi rikonoxxut il-bżonn li jsir aktar biex titrawwem il-bażi ta' assi kulturali distinti u diversi ta' kull reġjun f'Malta.

Fis-snin li ġejjin, l-KMA għandu l-intenzjoni li jiżviluppa u jinvesti aktar f'dawn l-oqsma strateġiċi, flimkien ma' oħrajn bħall-intraprenditorija, ir-riċerka, l-internazzjonalizzazzjoni, l-edukazzjoni u l-iżvilupp kulturali. It-trikkib ma' setturi oħra bħal dawk tas-saħħa, l-ambjent u l-aspetti soċjali se jingħata aktar prominenza fi tweġiba għal urġenzi internazzjonali. Wieħed għandu jirrikonoxxi li fehim sottili tal-assi kulturali lokali huwa kruċjali biex l-KMA jirnexxilu jilħaq u jesplora territorju ġdid. Fid-dawl ta' dan, wieħed jitħeġġeġ li jara dawn l-istrateġiji jissarrfu f'azzjoni flimkien mar-realizzazzjoni tal-għan strateġiku tal-KMA li jappoġġja l-benesseri kulturali tar-reġjuni Maltin fis-snin li ġejjin.

Natalino Attard,
Direttur Ġenerali għall-Gvern Lokali

Wara l-aħħar proċess tar-Riforma tal-Gvern Lokali, u l-emendi tal-leġiżlazzjoni tal-Gvern Lokali, il-Kunsilli Reġjonali ssaħħitilhom il-bażi legali tagħhom u ngħataw aktar responsabbiltajiet importanti, fosthom l-inklużjoni ta' sett ta' funzjonijiet definiti fl-Att dwar il-Gvern Lokali. Il-kultura hija stabbilita f'dan il-mandat legali ġdid li jagħti s-setgħa lill-Kunsilli Reġjonali biex ikunu strumentali fl-iżvilupp kulturali reġjonali.

L-Istrateġiji Kulturali Reġjonali huma maħsuba li jħallu impatt pożittiv fuq l-inizjattivi kulturali mmexxija mill-komunità u l-programmi li jindirizzaw għanijiet amibizzjużi biex jippermettu liċ-ċittadini kollha li jgħixu Malta u Għawdex jipparteċipaw b'mod attiv fil-kultura. Waqt li nissalvagwardjaw u nippromwovu l-patrimonju kulturali rikk tagħna, għandna nassiguraw ukoll li l-espressjoni kreattiva hija ffaċilitata u ċċelebrata madwar il-komunitajiet diversi.

Dawn l-istrateġiji se jservu bħala qafas għall-Kunsilli Reġjonali biex jikkollaboraw mal-Kunsill Malti għall-Arti u jimplimentaw pjan ambizzjuż li jsaħħaħ programmi eżistenti u joħloq inizjattivi ġodda. L-istrateġiji jfittxu wkoll li jtejbu l-koordinazzjoni bejn Kunsilli Lokali differenti għal inizjattivi kulturali u jiffaċilitaw il-ħolqien ta' opportunitajiet għal kollaborazzjonijiet ġodda ma' artisti, NGOs, istituzzjonijiet kulturali u partijiet ikkonċernati oħra.

Nifraħ lill-Kunsilli Reġjonali għall-impenn tagħhom biex jiżviluppaw dawn l-istrateġiji kulturali u nirringrazzja lill-Kunsill Malti għall-Arti talli beda dan il-proċess magħna. Aħna nibqgħu impenjati li nappoġġjaw it-twettiq tal-Istrateġiji Kulturali Reġjonali permezz ta' mezzi varji, imma wkoll permezz tal-Iskema għal Attivitajiet Kulturali eżistenti u riżorsi oħra li se jiġu allokati mill-gvern fis-snin li ġejjin.

Mary Ann Cauchi,
Direttur Fondi u Strateġija, Kunsill Malti għall-Arti

L-iżvilupp kulturali reġjonali u lokali huwa prijorità ewlenija tal-Kunsill Malti għall-Arti biex jinċentivizza u jtejjeb aktar il-valorizzazzjoni ta' forom distinti ta' espressjoni kulturali u kreattiva.

Is-sitt Strateġiji Kulturali Reġjonali jiġbru trikkib sostanzjali u objettivi strateġiċi distinti u jipprovdu qafas rikonoxxut għall-kollaboraturi, fosthom l-KMA, biex isostni u jiffaċilita dawn ir-relazzjonijiet. Dawn jippermettu wkoll biex jipprijoritizzaw u jistimulaw aktar il-vitalità kulturali u kreattiva tar-reġjuni u l-lokalitajiet ta' Malta, li jinkludu fost oħrajn il-komunitajiet, il-prattiki, ir-riżorsi u l-infrastruttura tagħhom.

Matul is-snin li ġejjin, l-KMA huwa impenjat biex jappoġġja u jinvolvi ruħu mal-Kunsilli Reġjonali permezz ta' kollaborazzjonijiet mal-Kunsilli Lokali, l-organizzazzjonijiet, il-prattikanti kreattivi u partijiet ikkonċernati oħra, biex l-inizjattivi jitmexxew mill-komunitajiet. Permezz ta' direzzjoni, faċiltar u appoġġ strateġiku, l-impenn tal-KMA huwa rifless f'aktar effiċjenza, aktar riżorsi u l-aħjar użu possibbli tagħhom, u l-mobilizzazzjoni tal-proċessi biex jiġu vvalorizzati aktar l-importanza tal-arti u l-kultura fil-ħajja ta' kuljum ta' kulħadd. Il-kollaboraturi involuti f'dan il-proċess huma impenjati jrawmu, jipproteġu u jippromwovu d-diversità tal-espressjoni kulturali, iżidu l-aċċessibbiltà u jinċentivizzaw il-parteċipazzjoni attiva.

Diġà sar xogħol sinifikanti biex jitqiegħdu l-pedamenti fl-aħħar stadji qabel it-tnedija u sussegwentement it-twettiq tagħhom. Fost oħrajn, dawn jinkludu it-twaqqif ta' rwoli definiti b'mod wiesa' u strutturi biex jiffaċilitaw il-fehim tas-sisien meħtieġa biex isostnu approċċ parteċipattiv. Wara l-ħidma bla waqfien fil-ħolqien ta' dawn l-istrateġiji, proċess kontinwu ta' familjarizzazzjoni intensiva ppermetta lill-KMA jasal għal diversi objettivi strateġiċi ġeneriċi. Dawn huwa primarjament relatati mat-tiswir tal-għarfien, ir-riċerka, it-titjib tal-infrastruttura kulturali, l-iffaċilitar tal-ipprogrammar u l-governanza kulturali lokali u reġjonali, u l-iżvilupp ta' strutturi ta' evalwazzjoni u monitoraġġ kontinwu. Inizjattivi relatati ma' ħolqien ta' spazji, innovazzjoni soċjali, il-kwalità tal-ambjent u d-disinn urban kreattiv se jkunu ta' prijorità u inċentivizzati. Bl-istess mod, wieħed jista' jiġbed l-attenzjoni biex jeleva l-assi tal-komunità u l-infrastruttura kulturali; jivviżwalizza possibbiltajiet ġodda għal spazji; jgħaqqad komunitajiet; u joħloq u jsaħħaħ opportunitajiet għal sħubijiet.

It-twettiq ta' dawn l-istrateġiji huwa dipendenti għalkollox mir-rieda u l-motivazzjoni tal-partijiet ikkonċernati kollha li jaħdmu id f'id, jifhmu prijoritajiet u objettivi differenti, jikkollaboraw u jiġu appoġġjati. Il-ħolqien ta' sitt strateġiji uniċi huwa pass importanti fir-realizzazzjoni li kull reġjun huwa distint u differenti u li l-proċessi inizjali ta' familjarizzazzjoni huma kruċjali biex jiġu mifhuma l-uniċità tal-komunitajiet, u l-isfidi u r-riżorsi tagħhom. It-triq li qed tinfetaħ quddiemna daqskemm hija eċitanti hija ta' sfida, imma l-KMA se jistinka biex ikompli jisma', jifhem u jikkollabora biex isaħħaħ il-pożizzjoni tal-arti u l-kultura fi ħdan il-komunitajiet u l-postijiet.

Kav. Paul Farrugia,
President, Kunsill Reġjonali Port

Ir-Reġjun Port huwa parti ferm prominenti ta' Malta, mhux biss f'termini ta' sinifikat storiku imma wkoll għax fih jilqa' firxa wiesgħa ta' talent artistiku u huwa d-dar ta' ħafna artiġjani u nies ta' sengħa.

Aħna nirrikonoxxu li huwa dmirna li nrawmu dan is-settur billi nagħtu prijorità lill-kultura fl-istrateġija reġjonali tagħna – mhux biss għall-benefiċċju u l-avvanz tas-soċjetà Maltija tal-lum, imma aktar minn hekk bħala kontributriċi ewlenija għall-benesseri u l-kwalità ta' ħajja tal-ġenerazzjonijiet futuri.

Għal din ir-raġuni, aħna impenjati li nissalvagwardjaw il-wirt kulturali Malti u nżidu l-aċċess u l-parteċipazzjoni pubblika għal esperjenzi kulturali tal-ogħla kwalità.

Nemmnu li biex nilħqu dan irridu nkomplu nikkollaboraw mill-qrib mal-komunitajiet diversi tagħna, il-Kunsilli Lokali, l-artisti, u l-NGOs biex b'hekk noħolqu esperjenzi innovattivi u li jinvolvu lil kulħadd. Għalhekk, irridu ninkoraġġixxu u nappoġġjaw lill-artisti u lill-professjonisti fil-qasam kulturali billi nespandu u ntejbu l-opportunitajiet għal kollaborazzjoni, skambji u spettakli artistiċi.

Ħarsa Ġenerali

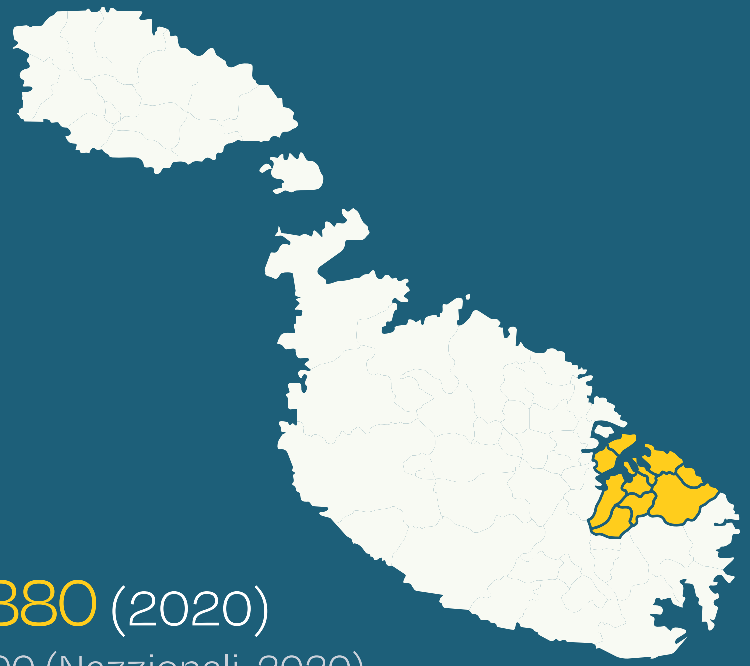

Daqs tar-Reġjun

15.75km² (5%)
320km² (Nazzjonali)

Popolazzjoni

66,088 (2008) — 69,880 (2020)
410,926 (Nazzjonali, 2008) 516,100 (Nazzjonali, 2020)

Rata ta' Tkabbir Annwali Komposta tal-Popolazzjoni (CAGR)

0.50%

Lokalitajiet b'Bidliet Sinifikanti

L-Isla -0.5%
Il-Birgu -0.4%
Il-Belt Valletta -0.2%
Bormla -0.5%
Il-Furjana -0.4%
Ix-Xgħajra 2.7%

Riżorsi Kulturali

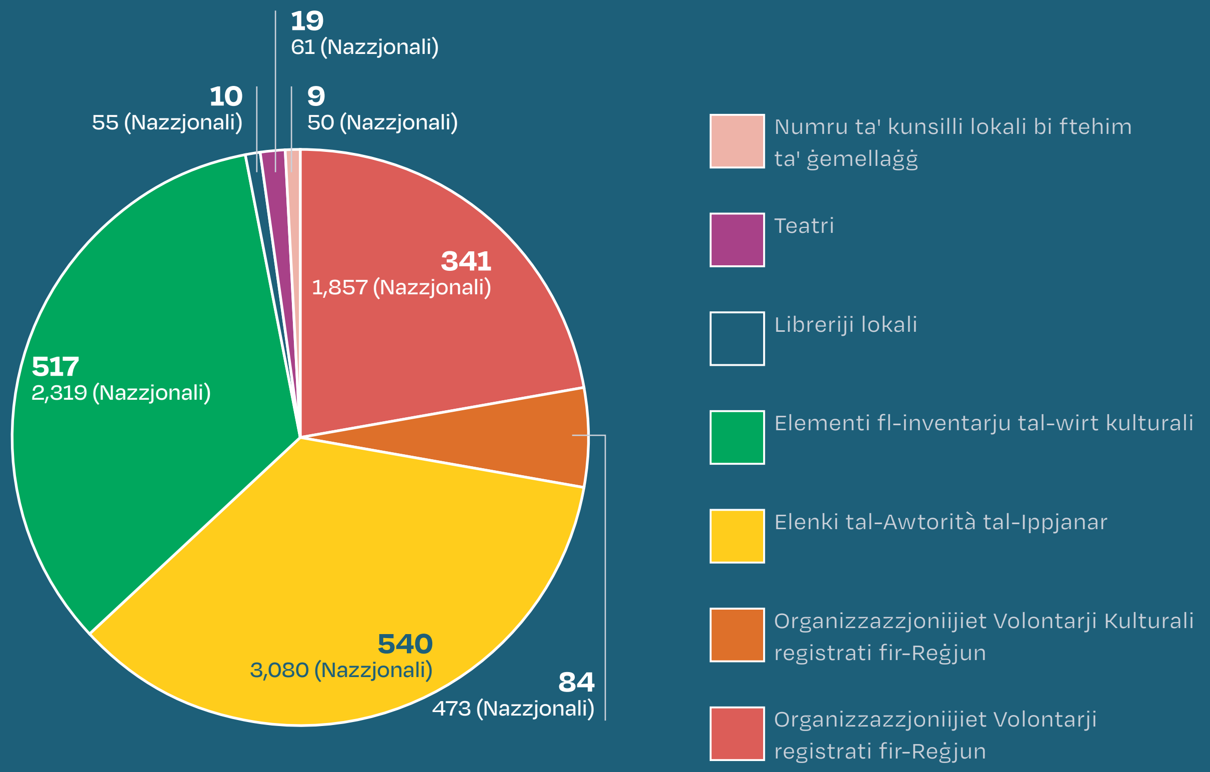

Libreriji Reġjonali

Libreriji Reġjonali: 2

Post: Il-Birgu, Raħal Ġdid

Self ta' Kotba: 200,732
1,031,868 (Nazzjonali, 2019)

Parteċipazzjoni Kulturali

% tal-popolazzjoni fir-reġjun li tattendi

% tal-popolazzjoni fir-reġjun involuta b'mod attiv fil-festeġġamenti tal-Kunsilli Lokali

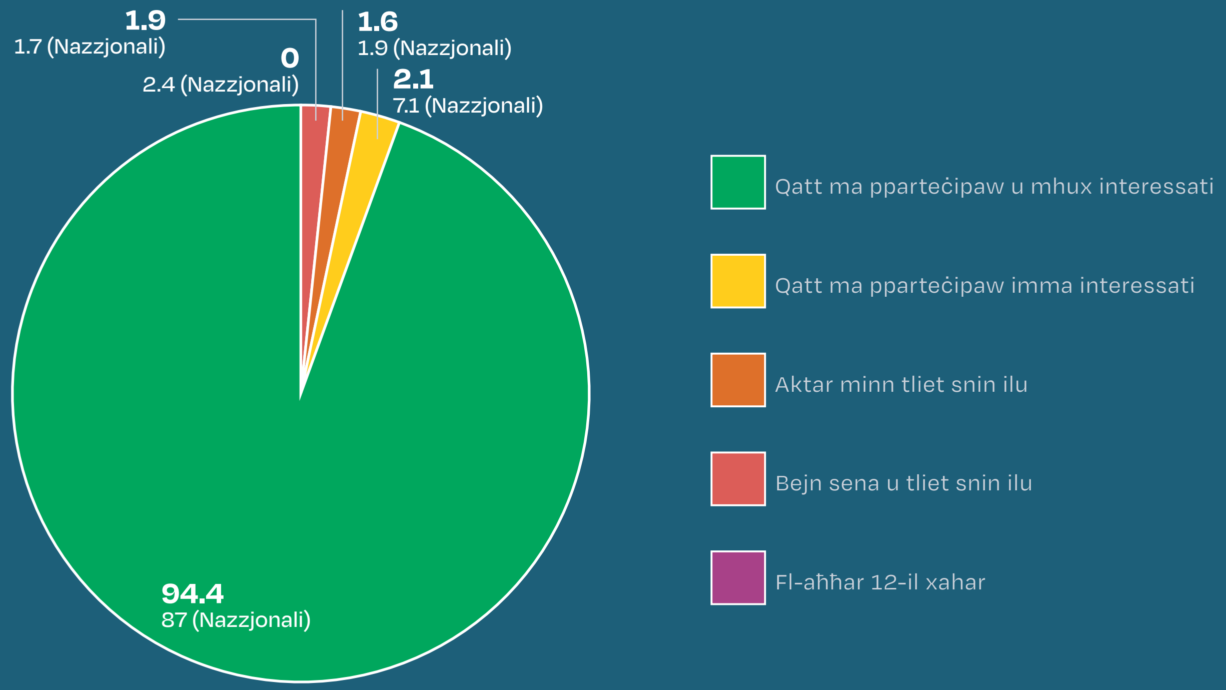

Attivitajiet tal-Kunsilli Lokali fir-reġjun (2018)

21
Korsijiet offruti
127 (Nazzjonali)

4
Proġetti ta' restawr
37 (Nazzjonali)

44%
Kollaborazzjonijiet mal-NGOs lokali
54.10% (Nazzjonali)

25
Avvenimenti kulturali
177 (Nazzjonali)

18
Avveniment annwali
142 (Nazzjonali)

1
Li jsiru aktar minn darba
7 (Nazzjonali)

6
Ta' darba
28 (Nazzjonali)

€277,673
Nefqa totali fuq avvenimenti kulturali minn baġit tal-Kunsilli Lokali
€1,072,078 (Nazzjonali)

€73,600
Dħul totali minn għotjiet u sponsorships €440,408 (Nazzjonali)

1. Introduzzjoni

L-istrateġija kulturali għar-Reġjun Port tiġbor it-temi kulturali u l-prijoritajiet l-aktar importanti għar-reġjun mill-2022 'il quddiem. Din l-istrateġija kulturali, l-ewwel waħda għar-reġjun, kienet żviluppata mill-Kunsill Reġjonali, il-Kunsilli Lokali, l-organizzazzjonijiet kulturali nongovernattivi, l-Organizzazzjonijiet Kulturali Pubbliċi, il-prattikanti kulturali u r-residenti tal-lokalitajiet. Ir-Reġjun Port jinkludi dawn il-lokalitajiet: il-Belt Valletta, il-Birgu, l-Isla, Bormla, Ħaż-Żabbar, il-Furjana, il-Fgura, il-Kalkara, Ħal Tarxien, Raħal Ġdid, u x-Xgħajra.

Il-proġett *Provvista ta' Żvilupp u Implimentazzjoni ta' Strateġija Kulturali għall-Kunsilli Lokali u Reġjonali* huwa mmexxi mill-Kunsill Malti għall-Arti f'kollaborazzjoni mad-Diviżjoni tal-Gvern Lokali u l-Assoċjazzjoni Kunsilli Lokali Malta. Dan jifforma parti mill-proġett ESF.04.079 bl-isem Create 2020: Ninvestu fil-ħiliet ta' kapaċità kulturali u kreattivi fis-settur pubbliku ta' Malta finanzjat mill-Fond Soċjali Ewropew Programm Operazzjonali II – Il-fondi strutturali u ta' investiment Ewropej 2014 – 2020 *Ninvestu fir-riżorsi umani sabiex noħolqu aktar opportunitajiet filwaqt li nippromwovu t-tisħiħ tas-soċjetà*. Ir-rata ta' konfinanzjament ta' dan il-proġett hija 80% fondi tal-UE u 20% fondi nazzjonali.

Din l-istrateġija:

- Tesplora u tkejjel il-bażi tal-assi għall-kultura fir-Reġjun Port.
- Tipprovdi sommarju tal-assi kulturali ewlenin tar-reġjun, tal-irwol distintiv li għandha l-kultura, tanalizza n-nuqqasijiet, u tirrakkomanda bini u tisħiħ ta' kapaċitajiet biex il-kultura tieħu rwol ewlieni fl-iżvilupp tar-reġjun.
- Tressaq każ strateġiku għall-kultura – bħala ingredjent vitali għas-soċjetà ċivili, għal tkabbir inklussiv, u approċċi sostenibbli għall-komunità u l-lokalità.
- Tipprovdi opportunitajiet għall-kollaborazzjoni u punt ta' riferiment mar-reġjuni madwar l-Ewropa – biex ir-reġjun jista' jkun kemm pijunier kif ukoll imsieħeb ta' żvilupp immexxi mill-kultura bl-aħjar prattika.

Ir-riċerka li hija l-pedament ta' din l-istrateġija involviet konsultazzjoni kwalitattiva estensiva biex tfassal u tifhem l-assi kulturali tar-reġjun. Dan inkluda analiżi dokumentattiva tal-assi kulturali, stħarriġ, u perjodu ta' diskussjoni kritika u konsultazzjoni li pprovdew sett ta' perspettivi friski fuq l-irwol li tista' tieħu l-kultura fit-tiswir tar-reġjuni tal-Gżejjer Maltin. L-istrateġija tirrikonoxxi l-kontribuzzjoni ta' valur li l-kultura diġà tagħti lir-reġjuni differenti, imma tenfasizza l-potenzjal f'impenn u żvilupp usa' li jistgħu jipprovdu futur aħjar għal kulħadd.

L-għan ġenerali ta' din l-istrateġija huwa li jagħmel is-sitt reġjuni tal-Gżejjer Maltin aktar dinamiċi, aktar miftuħa, aktar distinti, postijiet aktar pjaċevoli biex tkun fihom, juża l-poter tal-kultura biex jibni komunitajiet aktar b'saħħithom, aktar sani u aktar koeżivi, li jiddiversifika u jsaħħaħ l-ekonomija, jagħti ħajja mill-ġdid lill-patrimonju Malti u jgħin jindirizza l-isfidi soċjali u ekonomiċi li l-Gżejjer Maltin jiffaċċaw. Għall-għanijiet ta' din l-istrateġija, il-kultura hija definita fl-aktar sens usa' b'mod li tħaddan l-identitajiet u l-komunitajiet tagħna, il-wirt kulturali tagħna, il-mużewijiet, is-swali lokali tal-mużika, it-teatri, il-libreriji, il-festivals, il-festi, l-avvenimenti u l-prattikanti kulturali – l-artisti, il-makers, il-performers, il-mużiċisti, il-kittieba u dawk kollha fil-firxa wiesgħa ta' talenti kreattivi.

Super Oum Vulvalavie ta' Fatima Mazmouz - The Ordinary Lives of Women. Spazju Kreattiv - Il-Belt Valletta, 2022. Ritratt ta' Lindsey Bahia grazzi lil Unfinished Art Space (Margerita Pulè), Brazza Art Residency (Elise Billiard Pisani) u Spazju Kreattiv

Biex tgħin tieħu kemm tista' mill-valur u l-influwenza tal-kultura madwar Malta u Għawdex u biex tiżgura li l-poter tal-kultura huwa utilizzat biex jindirizza l-isfidi soċjali u ekonomiċi reġjonali, din l-istrateġija għandha l-għan li:

- Trawwem għarfien aħjar tal-irwol u l-valur tal-kultura, li tibni fuq punti eżistenti b'saħħithom u tippromwovi wħud emerġenti.
- Tippromwovi investiment kulturali ekwu biex kulħadd jibbenefika minnu u jaċċessa l-kultura, irrispettivament mill-età, il-ġeneru, l-etniċità u elementi oħra ta' diversità.
- Tixpruna tiġdid tal-assi tal-wirt kulturali – kemm dawk mibnija kif ukoll dawk "intanġibbli" – li jinkludu l-knejjes, il-każini tal-baned, il-festi u l-festivals.
- Tinvesti f'komunitajiet aktar impenjati, aktar attivi, aktar b'saħħithom, u aktar kuntenti fejn il-parteċipazzjoni attiva tal-kbar u ż-żgħar f'attivitajiet kulturali diversi tkun in-norma.
- Tippromwovi u tappoġġja kultura ta' għajxien b'saħħtu u l-benesseri fi ħdan il-komunitajiet tagħna.
- Tiffaċilita t-tkabbir professjonali u s-sostenibbiltà tal-artisti, in-negozji kreattivi u l-organizzazzjonijiet li jikbru b'mod li jilħqu udjenzi u swieq ġodda u akbar, u li taċċessa talent aktar divers u rappreżentattiv tar-reġjun.
- Taċċessa talent aktar divers u rappreżentattiv tar-reġjun.
- Issaħħaħ l-ekonomija kulturali biex iżżid il-valur fuq l-ekonomija ġenerali billi tikkontribwixxi lejn l-industriji kreattivi, it-turiżmu, is-settur diġitali u x-xjenza.
- Ittejjeb l-identità u l-esperjenza reġjonali, tagħmilhom aktar dinamiċi, distinti u postijiet pjaċevoli biex tkun fihom.

2. Ir-Razzjonal Strateġiku għall-Kultura

Il-UNESCO (2005)[1] targumenta li t-tqegħid tal-kultura fil-qalba tal-istrateġiji tagħna huwa kemm l-azzjoni li tippermetti żvilupp sostenibbli kif ukoll mezz b'saħħtu li jixpruna l-kisba tagħha.

Il-UNESCO tafferma li:

- Il-kultura, li tinkludi b'mod sħiħ il-patrimonju (tanġibbli u intanġibbli) u l-industriji kreattivi, għandha rwol kritiku fis-soċjetajiet urbani u rurali u hija integrali għall-identità tagħhom waqt li ssejjes id-dinamiżmu tagħhom.
- L-industriji kulturali u kreattivi jistgħu jkunu katalisti vitali għall-iżvilupp u t-tiġdid għax jipprovdu aċċess għax-xogħol, jintroduċu enerġija kontemporanja, itejbu l-identità ta' soċjetà u jgħinu joħolqu postijiet aktar attraenti fejn tgħix, taħdem, tinvesti u żżur.
- Politika urbana u kulturali msejsa fuq il-patrimonju tikkontribwixxi wkoll għall-mitigazzjoni u l-adattament fil-bidla fil-klima, minħabba li l-konservazzjoni tal-istruttura eżistenti (mibnija fuq tekniċi tradizzjonali, materja u ħiliet lokali) tirrispetta aktar l-ambjent mit-tkissir u l-bini mill-ġdid tagħha.

Bl-istess mod, il-Kummissjoni Ewropea[2] tistabbilixxi l-irwol essenzjali li l-kultura għandha fl-iżvilupp lokali, partikolarment fit-tnaqqis ta' distakk fl-opportunitajiet bejn partijiet differenti tal-Ewropa. L-Unjoni Ewropea hija:

fundamentalment proġett politiku u kulturali msejjes fuq valuri umanisti b'saħħithom. Il-fatt hu li n-nisġa tal-istorja Ewropea, id-diversità rikka tal-kultura Ewropea u r-riservi ta' kreattività Ewropea huma wħud mill-aktar karti importanti li nżommu f'idejna meta niġu għall-bini ta' futur Ewropew sinjur. Huwa b'ideat ġodda, kunċetti ġodda u proġetti ġodda li nistgħu nqumu għall-okkażjoni biex nagħmlu l-futur tagħna realtà. U huwa għalhekk li l-Kummissjoni Ewropea tiddefendi Ewropa li tinvesti fil-kultura, fl-edukazzjoni, fir-riċerka u fl-innovazzjoni. Dawn huma investimenti fit-tkabbir, impjiegi u koeżjoni soċjali tal-ġejjieni.

A New Narrative for Europe (KESE, 2013)

Kull reġjun tal-Gżejjer Maltin għandu bażi ta' assi kulturali distintiva u diversa. Ir-reġjuni kollha għandhom xenarju b'saħħtu ta' wirt kulturali, ħafna drabi konċettwalizzat f'termini ta' binjiet storiċi, festi, każini tal-baned u approċċi tradizzjonali għall-mużika, is-snajja', l-agrikoltura u l-kċina. Dawn il-kulturi huma ħafna drabi marbuta ma' postijiet speċifiċi – villaġġi, irħula, saħansitra ma' nħawi. Permezz tal-bażi tat-talenti tal-poplu, l-enerġija tal-komunitajiet u permezz ta' perspettivi friski li popolazzjoni dejjem aktar diversa ġġib magħha, kull reġjun għandu xenarju kulturali affaxxinanti u f'xi każijiet kontemporanjament dinamiku. Issa l-opportunità hija li nirrikonoxxu u niċċelebraw dawn l-assi kulturali, li nkunu onesti u miftuħa fuq id-distakki u l-isfidi li għandna, u li niżviluppaw proċess strateġiku li fih il-kultura jista' jkollha rwol ewlieni fil-futur soċjali, ekonomiku, u ambjentali tar-reġjuni tal-Gżejjer Maltin.

1 Convention for the Protection and Promotion of a Diversity of Cultural Expressions (UNESCO, 2005). Ara t-test sħiħ: https://en.unesco.org/creativity/convention.

2 A New Narrative for Europe - The EESC resolution on the Conference on the Future of Europe (Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, 2021). Ara t-test sħiħ: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/new-narrative-europe-eesc-resolution-conference-future-europe

Festa Titulari ta' Kristu Re. Raħal Ġdid, 2022. Ritratt ta' De Paule Media grazzi lis-Soċjetà Filarmonika GM Fra Antoine De Paule, Banda Kristu Re AD1898

2.1. Il-funzjonijiet legali u l-eżiti strateġiċi

Din l-istrateġija tirrifletti l-funzjonijiet tal-Kunsilli Reġjonali kif deskritt fl-Att dwar il-Gvern Lokali (ATT Nru XIV tal-2019).

Il-funzjoni legali	L-eżitu ġenerali fil-qasam tal-kultura identifikat fl-istrateġija
L-aspett soċjali, li jinkludi riċerka u evalwazzjoni tal-impatt soċjali. Dan ir-rapport għandu jinkiteb fl-ewwel sena ta' kull leġiżlatura.	Din l-istrateġija hija bbażata fuq l-evidenza miġbura mir-riċerka estensiva kwalitattiva u kwantitattiva li saret bħala parti mill-proċess. Il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni huma integrati bħala eżitu tal-istrateġija.
L-għoti ta' għajnuna lill-Kunsilli Lokali fi ħdan ir-reġjun, liema għajnuna tinkludi l-provvista ta' servizzi professjonali li għandhom x'jaqsmu mas-is-setturi ambjentali, soċjali, kulturali, turistiċi u l-informatika.	Għajnuna mir-reġjun fil-qasam tal-kultura hija mniżżla fir-riżultati tanġibbli tal-istrateġija, li tipprijoritizza l-irwol tar-reġjun bħala faċilitatur tal-iżvilupp kulturali.
L-għoti ta' għajnuna lill-Kunsilli Lokali fi ħdan ir-reġjun biex tgħinhom jibbenefikaw minn fondi tal-Unjoni Ewropea u jmexxu b'suċċess programmi li huma ffinanzjati mill-Unjoni Ewropea.	L-għanijiet imressqa f'dan id-dokument jistgħu jservu bħala bażi strateġika għall-identifikazzjoni tal-proġetti kulturali li jistgħu jiġu kofinanzjati mill-programmi tal-Unjoni Ewropea.
Il-koordinazzjoni ma' Kunsilli Lokali f'attivitajiet u inizjattivi sportivi u fiżiċi, inkluż dawk li għandhom x'jaqsmu mal-benesseri.	Il-kultura bħala inċentiv għall-attività fiżika u l-benesseri taċ-ċittadini ġiet integrata fl-istrateġija bħala riżultat tanġibbli.
Il-koordinazzjoni ma' ministeri, dipartimenti u entitajiet governattivi li jiffaċilitaw ix-xogħol tal-Kunsilli Lokali.	L-istrateġija ssejjaħ għal kollaborazzjoni mill-qrib bejn il-ministeru responsabbli mill-kultura, il-Kunsill Malti għall-Arti u l-Organizzazzjonijiet Kulturali Pubbliċi sabiex tiżgura suċċess.
Li jagħtu opinjoni rigward il-Pjan Lokali li se tkun mehmuża mar-rapport imressaq lill-Kamra.	Is-sostennibbiltà urbana u rurali permezz tal-kultura u l-protezzjoni tal-patrimonju kulturali huma identifikati bħala komponenti strateġiċi ewlenin li jimpattaw il-Pjanijiet Lokali.
Il-preparazzjoni ta' Pjan ta' Ħidma annwali li jidentifika ir-riżorsi finanzjarji u umani li r-reġjun għandu bżonn.	It-twettiq tal-istrateġija hija mehmuża mal-Pjanijiet ta' Azzjoni annwali mwettqa mir-reġjun u l-Kunsilli Lokali fi ħdan ir-reġjun.

My Womxn is a God My God is a Womxn ta' Roxman Gatt - Strangers in a Strange Land. Il-Belt Valletta, 2020. Ritratt ta' Elisa von Brockdorff grazzi lil Unfinished Art Space ma' MUŻA - Mużew Nazzjonali tal-Arti tal-Komunità

2.1.1. L-irwol tal-Kunsilli Reġjonali u Lokali

L-istrateġija tikkunsidra l-obbligu legali tal-Kunsilli Reġjonali li jipprovdu lill-Kunsilli Lokali b'għajnuna biex jindirizzaw il-funzjonijiet kulturali tagħhom kif deskritt fl-Att dwar il-Gvern Lokali, jiġifieri li:

- Jipprovdu għat-twaqqif, iż-żamma u l-manutenzjoni taċ-ċentri kulturali.
- Jamministraw libreriji lokali bħala parti minn skema nazzjonali u jassiguraw li huma aċċessibbli kemm jista' jkun għal kulħadd.
- Jissalvagwardjaw l-identità lokali u jieħdu l-miżuri neċessarji biex jissalvagwardjaw il-patrimonju storiku u kulturali, it-tradizzjonijiet u l-folklor.
- Jestendu l-għajnuna lill-artisti fil-lokalità tagħhom biex jgħinuhom jiżviluppaw it-talenti tagħhom.
- Jorganizzaw attivitajiet kulturali li jippromwovu l-lokalità b'kwalunkwe mod possibbli.
- Jippromwovu l-kunċett ta' tagħlim matul il-ħajja mar-residenti kollha, partikolarment mal-adulti u l-anzjani, billi jipprovdu opportunitajiet ta' tagħlim matul il-ħajja fil-lokalità.

Waqt li l-benesseri, is-sostennibbiltà u d-deċentralizzazzjoni ġew aktar viżibbli *fil-Politika Kulturali Nazzjonali* (PKN) 2021 (Ministeru għall-Wirt Nazzjonali, l-Arti u Gvern Lokali, 2021), l-irwol ta' tmexxija tal-Kunsilli Reġjonali u Lokali f'dan il-proċess se jsir saħansitra aktar importanti.

Il-PKN 2021 tiddikjara li l-mandat kulturali tal-Kunsilli Reġjonali u Lokali se jitwessa' biex jinkludi tmexxija mtejba tar-riżorsi għall-infrastruttura kulturali lokali u l-wirt kulturali u inizjattivi għal innovazzjoni kulturali u impenn fi ħdan il-komunità (Ministeru għall-Wirt Nazzjonali, l-Arti u Gvern Lokali, 2021). Il-PKN tirrikonoxxi l-bżonn li timplimenta Strateġiji Kulturali Reġjonali permezz ta' introduzzjoni ta' proċeduri amministrattivi koerenti għall-ġestjoni u l-koġestjoni ta' avvenimenti kulturali u programmi edukattivi. Dawn jinkludu programmi ta' tagħlim matul il-ħajja li jirriflettu l-bżonnijiet tal-komunità, li jikkunsidraw il-bidliet fid-demografija u l-popolazzjoni f'reġjuni differenti f'dawn l-aħħar ftit snin. F'reġjuni b'konċentrazzjoni għolja ta' residenti mhux Maltin, il-Kunsilli Reġjonali għandhom speċifikament joħolqu programmi li huma mfassla eżattament għal din il-bidla bil-għan li jintegraw lir-residenti kollha fi ħdan ir-reġjuni.

Minkejja l-karatteristiċi distinti tar-reġjuni, il-PKN 2021 tappoġġja wkoll miżuri għal kollaborazzjoni u networking bejn ir-reġjuni fit-tfassil tal-programmi kulturali tagħhom, il-ġestjoni tagħhom tal-wirt kulturali, il-kontribuzzjoni tagħhom fir-restawr tal-faċċati u l-isforzi tagħhom għal ġestjoni sostenibbli tal-ambjent kulturali.

Din l-istrateġija tibni fuq il-prijoritajiet nazzjonali li jinkludu titjib tal-aċċess kulturali u l-parteċipazzjoni taċ-ċittadini, tappoġġja d-diversità kulturali u l-integrazzjoni u tibni sħubijiet ġodda bejn istituzzjonijiet kulturali pubbliċi, reġjuni u NGOs kulturali bill tindirizza miżuri strateġiċi li jittrattaw l-isfidi speċifiċi, li jidentifikaw ukoll il-punti b'saħħithom u l-elementi uniċi tal-lokalitajiet fi ħdan ir-reġjun li jistgħu jitpoġġew fil-vetrina. Il-PKN tirrifletti wkoll fuq kif il-kultura u l-arti jistgħu jwieżnu, jappoġġjaw u jsostnu attività speċifika fit-turiżmu lokali, l-edukazzjoni, l-ekonomija u s-saħħa.

Ir-reġjuni jistgħu, permezz ta' approċċ koordinat u ambizzjuż għal sħubija u investiment, jiġu mogħnija permezz ta' bini fuq l-assi kulturali tagħhom, isaħħu s-sħubijiet, jiżviluppaw kapaċità fl-għarfien u l-ħiliet, jippjanaw proġetti għat-tul taż-żmien, u jinkoraġġixxu tipi ġodda ta' kultura li jiffjorixxu biex it-tradizzjoni u l-innovazzjoni jkunu jistgħu jimxu id f'id.

Il-Kunsilli Reġjonali, permezz tal-ispirazzjoni mill-għarfien u l-esperjenzi ta' nies li jaħdmu bla heda għal-lokalitajiet u l-evidenza b'saħħitha li ħarġet mir-riċerka, huma fdati li jippermettu l-iżvilupp kulturali fir-reġjun permezz tal-qafas strateġiku u riżorsi oħra li jistgħu jiġu megħjuna fuq livell kemm nazzjonali kif ukoll Ewropew. Din l-istrateġija hija mfassla fuq tliet temi trasversali li huma komuni għar-reġjuni kollha u tintroduċi wkoll prijoritajiet għal kull reġjun.

3. It-Temi Trasversali Ewlenin għall-Kultura madwar il-Gżejjer Maltin

Din l-istrateġija hija mfassla fuq tliet temi trasversali komuni għar-reġjuni kollha u tintroduċi prijoritajiet speċifiċi għal dan ir-reġjun.

Matul l-analiżi tal-assi kulturali, l-opportunitajiet u l-isfidi kulturali ta' kull reġjun mis-sitta li jagħmlu parti minn dan il-programm ġenerali ta' riċerka, ħarġu fid-deher sett ta' tliet temi komuni bejniethom, jew aħjar 'trasversali'. It-temi jirriflettu realtà komuni ta' żvilupp għall-Gżejjer Maltin bħala nazzjon relattivament żgħir li għandu patrimonju mill-aktar għani x'joffri u bi sfidi sinifikanti ta' kapaċità, sħubija u investiment. It-temi huma introdotti fil-paġni li ġejjin.

Tema Numru 1: L-iżvilupp tat-talent

Ir-reġjuni tal-Gżejjer Maltin huma mimlija b'talent kulturali u kreattiv, bil-poplu jkun ir-riżorsa kulturali ewlenija tan-nazzjon. Pereżempju, jeżisti għarfien espert f'firxa ta' forom kulturali tradizzjonali, inkluż l-arti u l-prestazzjonijiet li jingħataw marbuta mal-karnival, il-każini tal-baned, u l-firxa enormi ta' festivals u avvenimenti. Hemm memorji kulturali, riti u ritwali distinti li jqanqlu l-immaġinazzjoni popolari u jimmobilizzaw varjetà wiesgħa ta' attivitajiet kulturali.

Barra minn hekk, kull reġjun għandu taħlita ta' qawwiet uniċi espressi fil-ħiliet, l-attivitajiet u l-aspirazzjonijiet tal-poplu. Madankollu, għadna m'aħniex insarrfu l-potenzjal sħiħ tal-firxa ta' talenti kreattivi. Hawn wisq nies li jsibuha diffiċli jibnu karriera sostenibbli fil-kultura. Jeżistu limiti serji ta' kapaċità għall-organizzazzjonijiet kulturali, b'ħafna minnhom ibatu biex ilaħħqu mal-ispejjeż u jikbru sostenibbilment. Komunitajiet emerġenti minn partijiet differenti tad-dinja għadhom ma sabux pjattaforma biex jesprimu l-kultura tagħhom u jikkontribwixxu għal fużjoni dejjem tikber ta' tradizzjonijiet kulturali madwar ir-reġjuni.

Din it-tema hija dwar il-bini ta' kapaċità, ħiliet u sħubijiet fi ħdan il-bażi ta' talent kulturali. L-intenzjoni tagħha hija li timmobilizza l-forza tax-xogħol kulturali fejn ħafna aktar nies huma attivi joħolqu l-kultura – kemm professjonalment kif ukoll bħala parti ċentrali f'ħajjithom. Din it-tema tfittex li tassigura li s-settur kulturali jkun miftuħ għal kulħadd u jsarraf bl-aqwa mod possibbli l-ideat, l-aspirazzjonijiet, l-enerġiji u l-ħiliet ta' popolazzjoni li qed issir dejjem aktar diversa. Din it-tema tipprijoritizza l-iżvilupp ta' programmi u l-infrastruttura li tipprovdi kundizzjonijiet li jippermettu lit-talent jiffjorixxi. Dan jinkludi l-introduzzjoni ta' edukazzjoni kulturali u tal-arti; l-iżvilupp ta' ħiliet speċjalisti kulturali, appoġġ għall-ġestjoni u l-intraprenditorija; u, l-koordinazzjoni ta' ċentri kulturali, networks, u attivitajiet ta' sħubija li jibnu viżibbiltà, vuċi u fiduċja madwar is-settur kulturali.

Tema Numru 2: L-involviment tal-udjenza

Il-kultura hija stil ta' ħajja għall-poplu tal-Gżejjer Maltin. Meta mqabbla ma' ħafna partijiet tal-Ewropa, il-livell ta' parteċipazzjoni f'avvenimenti kulturali, bħall-festi u ċ-ċelebrazzjonijiet tal-karnival, huwa għoli. Għal ħafna, il-parteċipazzjoni f'avvenimenti kulturali (u l-preparazzjoni tagħhom) hija parti mill-istil ta' ħajjithom. Madankollu, lil hinn minn firxa relattivament dejqa ta' attivitajiet kulturali, l-udjenzi għadhom emerġenti. Jeżisti nuqqas ta' parteċipazzjoni attiva f'attivitajiet kulturali u xi drabi n-nisa jħossuhom esklużi minn avvenimenti li huma mmexxija b'mod predominanti mill-irġiel. Komunitajiet ta' minoranzi etniċi u persuni b'diżabbiltà jesperjenzaw sens ġenerali ta' esklużjoni minn parteċipazzjoni attiva fil-forom kulturali kollha. Jista' jsir ħafna aktar biex jinbnew udjenzi attivi li huma interkulturali u interġenerazzjonali li jħossuhom jistgħu jikkontribwixxu għall-mod li l-kultura hija preżentata, promossa u programmata.

Din it-tema tiffoka fuq it-tisħiħ ta' udjenzi attivi u diversi għal varjetà ta' forom kulturali madwar kull reġjun. It-tema tipprijoritizza l-inklużjoni soċjali bħala prinċipju għal sistema kulturali dinamika u responsabbli. Tinkoraġġixxi organizzazzjonijiet kulturali u NGOs biex jaħdmu fi sħubija biex jifirxu l-offerta kulturali, biex jevitaw ħbit tal-istess dati fil-programmi kulturali u biex tinkoraġġixxi koordinazzjoni ta' programmi u l-komunikazzjoni tagħhom. Tappoġġja tlaqqigħ ta' attivitajiet, bħal sistemi komuni ta' promozzjoni u biljetti, approċċi koordinati għall-involviment ta' udjenza fost komunitajiet li mhumiex involuti b'mod adekwat u timmira għal interventi li jinkoraġġixxu turiżmu kulturali, li fih it-turist huwa membru attiv tal-udjenza aktar milli spettatur fil-periferija tal-attività.

Tema Numru 3: Innovazzjoni tal-wirt storiku

Ir-reġjuni tal-Gżejjer Maltin għandhom storja magħmula minn diversi saffi, b'kull wieħed minnhom magħġun mill-poplu li għex fil-gżejjer f'dak iż-żmien, u li joħloq sens distint ta' identità u post. Il-wirt storiku tal-Gżejjer Maltin jiġbor firxa sorprendenti ta' assi kulturali tanġibbli u intanġibbli: il-ġid ta' tempji antiki, ċittadelli, knejjes u katidrali, xelters tat-Tieni Gwerra Dinjija, toroq mill-isbaħ u pjazez ħajjin li huma animati b'festivals, mużika u avvenimenti li joħolqu l-memorji. Ħafna mill-enerġija, ir-riżorsi u l-prijoritajiet għall-kultura ffokaw fuq il-protezzjoni u r-restawr ta' assi ta' wirt storiku tanġibbli, li huwa vitali jekk il-pajjiż irid jibqa' jkun ġawhra fil-Mediterran. Għandu jiġi żgurat li l-iżvilupp bla rażan ma jikkompromettix is-saħħa tal-wirt storiku Malti, u li t-turiżmu kulturali jkun utilizzat biex ikollu rwol fil-preservazzjoni u s-sostenibbiltà ta' dak li joffri l-wirt storiku. Madankollu, xi drabi, l-attenzjoni partikolari fuq il-protezzjoni llimita l-potenzjal tal-innovazzjoni tal-wirt storiku – li permezz tiegħu assi tal-wirt storiku jingħataw ħajja ġdida u jitqiesu b'mod ġdid bħala spazji, pjattaformi jew forom oħra għal użu kontemporanju fejn narrattivi differenti jiġu espressi b'mod li jpoġġu l-futur bħala tluq mill-passat.

Din it-tema tiffoka fuq il-patrimonju bħala riżorsa għal żvilupp kulturali kontemporanju u innovazzjoni. Huwa hawnhekk fejn l-organizzazzjonijiet kulturali u l-udjenzi tagħhom jieħdu rwol attiv biex jinvolvu ruħhom mal-passat u jmexxu 'l quddiem possibbiltajiet għall-futur. Huwa hawnhekk fejn sħubijiet ġodda jiżviluppaw biex jikkonservaw lill-wirt storiku u jutilizzawh b'mod ġdid permezz ta' produzzjoni attiva ta' tipi ġodda ta' attivitajiet kulturali minn popolazzjoni li qed tinbidel. Huwa hawnhekk fejn it-turiżmu kulturali u l-industriji kreattivi jistgħu jgħinu jiġġeneraw dħul ġdid li jista' jerġa' jiġi investit fl-iżvilupp tal-wirt storiku.

Għal kull waħda mit-tliet temi trasversali, ir-reġjun għandu sett ta' prijoritajiet strateġiċi distinti. Dawn huma introdotti fil-paġni li ġejjin.

3.1. Il-prijoritajiet komuni għall-kultura madwar is-sitt reġjuni

Kull tema trasversali hija marbuta ma' ħames prijoritajiet ewlenin:

Tressiq tal-komunitajiet rurali u rħula żgħar

Tressiq tal-komunitajiet rurali u rħula żgħar biex jibnu rabtiet kulturali aktar b'saħħithom u l-kampanja titwassal fil-belt u l-belt titwassal fil-kampanja. Huwa vitali li l-komunitajiet huma konessi kemm internament kif ukoll esternament, b'opportunitajiet għall-membri tal-komunitajiet biex jipparteċipaw f'firxa ta' attivitajiet kulturali u jidħlu fi skambju u joħolqu flimkien kulturi ġodda li jtejbu l-benesseri u jiffaċilitaw sens aktar b'saħħtu tal-post.

Bini tal-kapaċità fl-infrastruttura kulturali u għal organizzazzjonijiet kulturali

Bini tal-kapaċità fl-infrastruttura kulturali u għal organizzazzjonijiet kulturali b'impenn li jappoġġjaw organizzazzjonijiet kulturali emerġenti bħala komponent vitali ta' tiġdid kulturali u kreattiv dejjem għaddej. Dan ifisser ukoll li l-iżvilupp tal-prattika ta' governanza tajba fl-għażla tal-avvenimenti, fl-utilizzazzjoni tar-riżorsi disponibbli, fil-metodi tal-involviment tal-komunità u fid-dokumentazzjoni u l-analiżi tal-eżiti.

Tisaħħaħ is-sħubija u d-diversifikazzjoni tal-investiment

Tisaħħaħ is-sħubija u d-diversifikazzjoni tal-investiment madwar Malta u Għawdex. Sħubijiet eżistenti jirrikjedu konsolidazzjoni, tisħiħ u innovazzjoni. L-imsieħba fi ħdan u bejn ir-reġjuni għandhom bżonn jirrinkwadraw l-approċċ tagħhom lejn l-investiment fil-kultura, waqt li jqegħduh wkoll fil-qalba tal-edukazzjoni, l-ippjanar, is-saħħa u l-benesseri. Dan se jirrikjedi sinerġija bejn il-partijiet ikkonċernati varji strateġiċi biex jiżviluppaw pjan kulturali komuni. Il-formazzjoni ta' Kumitat Kulturali Reġjonali, bil-parteċipazzjoni tal-Kunsilli Lokali, l-NGOs u l-prattikanti kreattivi, se jiffaċilitaw teħid tad-deċiżjonijiet aktar parteċipatorju. Mill-banda l-oħra, l-Uffiċjali Kulturali Reġjonali jappoġġjaw it-twettiq tal-istrateġija kulturali reġjonali.

Id-dimensjoni Ewropea u lil hinn

Il-Gżejjer Maltin huma ċentru b'rabtiet storiċi b'saħħithom ma' ħafna pajjiżi imma għandhom isiru sforzi biex jinnewtralizzaw it-tendenza li qed tikber lejn l-insularità. Ir-reġjun jista' jkun konness b'mod aħjar mal-bqija tad-dinja u jista' jibbenefika minn skambju kulturali u sħubija ma' msieħba internazzjonali.

Evalwazzjoni u evidenza

L-eżiti tal-istrateġija kulturali għandhom jitkejlu biex jgħinu lill-imsieħba biex jidentifikaw modi biex itejbu t-twassil tal-viżjoni u jassiguraw li din flimkien mat-temi tal-istrateġija tħalli impatt fit-tul taż-żmien. Dan jista' jgħin lil min iwettaq l-istrateġija biex jikseb fehim aħjar tal-assi ta' kull lokalità fi ħdan ir-reġjun, jikseb data reġjonali ta' valur fuq postijiet li ma jintużawx biżżejjed, u jifhem kif jista' jinvolvi b'mod aħjar lill-artisti residenti u lill-NGOs bbażati fiż-żona.

4. Il-Profil Kulturali tar-Reġjun Port

4.1. Il-profil demografiku

Ir-Reġjun Port jikkonsisti fi 11-il lokalità differenti, ħamsa minnhom ikkunsidrati bħala bliet, inkluż il-belt kapitali ta' Malta u sit ta' Patrimonju Dinji rikonoxxut mill-UNESCO, il-Belt Valletta. Il-medda tar-reġjun hija karatterizzata minn kosta storika li tinkludi kalanki, peniżoli, portijiet – inkluż il-Port il-Kbir – u qaliet. Huwa reġjun urban b'densità tal-popolazzjoni għolja li għandha konċentrazzjoni kbira ta' siti ta' patrimonju, assi ta' wirt kulturali u binjiet skedati, li jikkontribwixxu għal konċentrazzjoni ogħla ta' attivitajiet kulturali. Minħabba emigrazzjoni dejjem tiżdied lejn reġjuni oħra, ir-reġjun esperjenza tnaqqis fil-popolazzjoni, b'ħamsa mil-lokalitajiet tiegħu jirreġistraw rata negattiva ta' tkabbir bejn l-2009 u l-2020.

Il-bidla fid-demografija hija kawża ta' komunitajiet spostati li wasslu għal ġentrifikazzjoni ta' ħafna mil-lokalitajiet madwar il-Port il-Kbir. Riżultat ta' dan, iż-żona qed issir dejjem aktar kulturalment diversa. Ir-rati ta' litteriżmu f'dan ir-reġjun, partikolarment fiż-żona tan-Nofsinhar tal-Port, meta komparata ma' reġjuni oħra, hija l-aktar baxxa.

Ir-reġjun Port għandu l-akbar ammont (341) ta' organizzazzjonijiet volontarji reġistrati, b'kwart minnhom joperaw fil-qasam tal-kultura. Barra minn hekk, il-maġġoranza ta' Organizzazzjonijiet Kulturali Pubbliċi joperaw ukoll minn dan ir-reġjun. Sa issa, il-potenzjal ta' opportunitajiet ta' kollaborazzjoni li din is-sitwazzjoni unika tippreżenta ma ssarrfitx bi sħiħ u r-rarament ġiet sfruttata, la fuq livell lokali u lanqas fuq livell reġjonali.

Fl-2022, l-Awtorità tal-Ippjanar (2022) irreġistrat 540 elenki skedati fir-reġjun li jvarjaw minn siti arkeoloġiċi, arkeoloġija, arkitettura, pajsaġġ kulturali u ekoloġija sa għanijiet ta' inġinerija u ġeomorfoloġija. 160 ta' dawn il-binjiet skedati għandhom status ta' Grad 1 u jinsabu fil-Belt Valletta. Ir-reġjun għandu wkoll 517-il oġġett reġistrat fl-Inventarju Nazzjonali tal-Proprjetà Kulturali tal-Gżejjer Maltin.

L-abitanti ta' dan ir-reġjun għandhom sens ta' identità b'saħħtu u jipprojiritizzaw iċ-ċelebrazzjoni ta' tradizzjonijiet lokali (Borg, 2019). Dan hu evidenti mir-rati għolja ta' parteċipazzjoni fil-festi tal-parroċċa, l-avvenimenti marbuta mal-Ġimgħa l-Kbira, u l-festi nazzjonali. Minkejja l-konċentrazzjoni ta' spazji u avvenimenti kulturali, ir-rati ta' parteċipazzjoni kulturali huma relattivament baxxi (Kunsill Malti għall-Arti, 2017). Ġeneralment, sa issa l-mandat ġenerali tal-Kunsilli Lokali llimitahom milli jindirizzaw il-prijoritajiet kulturali tar-reġjun.

Xi avvenimenti kulturali mmexxija mill-Kunsilli Lokali fi ħdan ir-Reġjun qed jiffokaw fuq il-ħolqien ta' djalogu interkulturali u t-trawwim tal-involviment lokali. Eżempju ta' dan huwa l-Cospicua Short Play Festival, li jlaqqa' lill-komunità tat-teatru mal-komunità lokali u huwa miftuħ ukoll għal kollaborazzjoni ma' entitajiet nazzjonali. Il-Birgufest huwa eżempju ieħor ta' avveniment mibdi mill-Kunsill Lokali, li jattira udjenza kbira u ġeneralment iwettaq programm kulturali ta' kwalità.

Approċċ fuq livell reġjonali għal żvilupp kulturali għandu l-potenzjal li jkun il-mezz li bih tissaħħaħ u tissoda x-xena kulturali, billi primarjament jagixxi ta' sensar u faċilitatur għal partijiet varji f'dan is-settur frammentat.

5. It-Temi u l-Prijoritajiet Speċifiċi għar-Reġjun

5.1. It-temi speċifiċi għar-reġjun

Tema A Reġjun Port: Il-Konnessjonijiet

Ir-Reġjun Port huwa karatterizzat minn identitajiet lokali b'saħħithom li huma evidentement differenti minn waħda għal oħra. Ir-Reġjun Port jippreżenta l-aktar diskrepanzi ċari bejn mandati u identitajiet "nazzjonali" u "lokali". Dan huwa kemm fattur li jarrikkixxi lir-reġjun, kif ukoll wieħed li jippreżenta sfidi kbar. L-istituzzjonijiet u l-organizzazzjonijiet kulturali nazzjonali ewlenin, kif ukoll il-postijiet bħat-teatri u spazji ta' spettaklu jinsabu f'dan ir-reġjun, u dan iwassal għal ammont sinifikanti ta' avvenimenti u attivitajiet kulturali ta' skala kbira li jittellgħu fir-reġjun. Minkejja n-nuqqas ġenerali ta' kollaborazzjoni bejn il-partijiet ikkonċernati, hemm possibbiltajiet u opportunitajiet multipli għal aktar konessjonijiet u skambji f'dan il-kuntest.

Din it-tema tiffoka fuq it-tlaqqigħ ta' partijiet ikkonċernati varji bir-reġjun jagħmilha ta' sensar, bil-għan li jieħu milli jista' mir-riżorsi eżistenti u jippreżenta approċċ aktar koerenti u koeżiv biex joħoloq u jsaħħaħ konnessjonijiet bi skop.

Prijoritajiet għal Tema A:

Possibbiltà ta' konversazzjonijiet u faċilitar ta' pjattaformi ta' networks: Hemm bżonn ta' aktar ftuħ u skambji li jegħlbu l-frammentazzjoni u jippromwovu skambju kollaborattiv. Għandu jitwaqqaf Kumitat Kulturali Reġjonali, li jlaqqa' rappreżentanti ta' komunitajiet varji, ir-reġjun u l-Kunsilli Lokali biex titjieb il-komunikazzjoni.

Sħubijiet fuq bażi intra/interreġjonali: Ir-reġjun jista' jibbenefika minn programm ta' avvenimenti koordinat kif ukoll approċċ aktar sostenibbli lejn ippjanar ta' programmi kulturali. Kumitat Kulturali Reġjonali jista' jiffaċilita u jikkoordina konversazzjonijiet miftuħa u jappoġġja teħid tad-deċiżjonijiet parteċipatorju.

Uffiċjal Kulturali Reġjonali: L-Uffiċjali Kulturali Reġjonali (RCOs) madwar ir-reġjuni kollha għandhom iservu kontinwament ta' pont bejn il-Kunsilli Lokali, l-NGOs u l-prattikanti kreattivi biex jiffaċilitaw il-koordinazzjoni tal-attivitajiet kulturali fi ħdan u madwar il-lokalitajiet tar-reġjun. Flimkien mal-Koordinatur Kulturali Reġjonali (RCC), għandhom jiżguraw it-twettiq tal-istrateġiji kulturali reġjonali li jiffaċilitaw l-iżvilupp ta' inizjattivi fuq il-bażi ta' riċerka ħajja mmirata biex jippromwovu t-tradizzjonijiet kulturali uniċi u l-wirt uniku tal-lokalitajiet. Barra minn hekk, għandhom jassistu fl-iżvilupp ta' networks kulturali, kemm lokalment (kollaborazzjonijiet interreġjonali) kif ukoll internazzjonalment, jipprijoritizzaw l-inklużjoni soċjali, id-diversità kulturali, il-benefiċċju ekonomiku u s-sostenibbiltà.

Tema B Reġjun Port: Riġenerazzjoni

Ir-Reġjun Port għandu l-akbar ammont ta' siti ta' wirt kulturali u binjiet skedati. Ir-reġjun iservi wkoll bħala l-hub ewlieni għall-attività ekonomika, il-kummerċ, in-negozju u l-avvenimenti tal-gżira. Madankollu, ir-reġjun qed jesperjenza tnaqqis sinifikanti u kontinwu fil-popolazzjoni, partikolarment fil-Belt Valletta, il-Furjana u t-Tlitt Ibliet. Fl-istess ħin qed jesperjenza influss ta' residenti internazzjonali li jġib miegħu bidliet sinifikanti fid-demografiji tiegħu. Dan jipprovdi opportunità għal riġenerazzjoni tar-reġjun permezz ta' inizjattivi artistiċi u kulturali, li tegħleb is-segregazzjoni u trawwem djalogu interkulturali.

Din it-tema tiffoka fuq ir-riġenerazzjoni bħala kunċett lil hinn mill-partimonju mibni, li taspira wkoll li tgħaqqad mill-ġdid lill-komunitajiet u toħloq mill-ġdid spazju xieraq għal djalogu interkulturali.

Prijoritajiet għal Tema B:

Spazju u infrastruttura: Jinħolqu spazji ta' patrimonju adekwati għal standards ta' għajxien kontemporanji waqt li jinżamm is-sens ta' appartenenza.

Ħolqien ta' konnessjonijiet: Biex jinbnew – jew jinbnew mill-ġdid – rabtiet kulturali b'saħħtihom mar-residenti, eks residenti u dawk minn barra r-reġjun.

Faċilitar ta' djalogu interkulturali: Promozzjoni attiva tal-iskambju ta' perspettivi li twitti t-triq għal ambjent interkulturali san.

Id-dimensjoni Ewropea u lil hinn: Hemm opportunità ċara ta' skambju ta' prattiki tajba li jirrelataw ma' riġenerazzjoni mmexxija mill-kultura sostenibbli.

Vittoriosa 2031

Fl-2021, il-Birgu ssottometta n-notifika formali tal-interess tiegħu li fl-2031 isir Kapitali Ewropea tal-Kultura (ECoC). L-inizjattiva tal-Programm Kapitali Ewropea tal-Kultura hija mfassla li tenfasizza r-rikkezza u d-diversità tal-kultura fl-Ewropa, tiċċelebra l-karatteristiċi kulturali li l-Ewropej jaqsmu, iżżid is-sens ta' appartenenza taċ-ċittadini Ewropej u trawwem il-kontribuzzjoni tal-kultura għall-iżvilupp tal-bliet.

L-esperjenza ECoC għenet biex:

- → tirriġenera bliet;
- → tqajjem il-profil internazzjonali tal-bliet;
- → ittejjeb l-immaġni tal-bliet f'għajnejn l-abitanti tagħhom;
- → tagħti nifs ġdid fil-kultura tal-belt; u
- → tagħti spinta lit-turiżmu.

6. L-Azzjonijiet ta' Prijorità għal Żvilupp immexxi mill-Kultura fir-Reġjun Port

Tema	Qasam ta' prijorità	Azzjonijiet indikattivi	Terminu qasir (sena) Terminu medju (2 sa 4 snin) Terminu twil (5 snin +)
Tema Trasversali Numru 1. Żvilupp tat-talent	Skambju u networking	Ħolqien ta' pjattaforma biex tinqasam l-informazzjoni fuq il-partijiet ikkonċernati u r-riżorsi.	Terminu medju sa twil
	Id-diversifikazzjoni tal-investiment u t-tisħiħ tas-sħubijet	Ħolqien ta' pjattaforma ta' networking interreġjonali bejn il-partijiet ikkonċernati, l-organizzazzjonijiet u l-Kunsilli Lokali fir-reġjun.	Terminu medju
		Firmar ta' MtQ varji bejn entitatjiet (li jinkludu, imma mhux limitati għal Organizzazzjonijiet Kulturali Pubbliċi u mużewijiet nazzjonali, li ħafna minnhom ibbażati fir-reġjun, NGOs u organizzazzjonijiet kulturali privati), li jiddeskrivu n-natura eżatta tal-iskambju tal-għarfien espert u r-riżorsi.	Terminu qasir
		Faċilitar ta' sessjonijiet ta' networking li jlaqqgħu prattikanti kreattivi, Kunsilli Reġjonali/Lokali u entitajiet li jesploraw kollaborazzjonijiet ġodda.	Terminu qasir
	Qsim tal-għarfien	Faċilitar ta' inizjattivi ta' taħriġ li jiffokaw fuq l-iżvilupp ta' ħiliet, ġestjoni u żvilupp ta' talent.	Terminu qasir
	Id-dimensjoni Ewropea u lil hinn	Dħul fi pjattaformi internazzjonali għal skambju tal-aqwa prattiki u għal involviment fiproġetti Ewropej biex tkun promossa aktar is-sostenibbiltà. Dan jista' jipprovdi għarfien kif ukoll viżibbiltà għas-settur kulturali kif ukoll relevanza għall-preparazzjoni tal-offerta għall-ECoC.	Terminu qasir sa medju
Tema Trasversali Numru 2. Involviment tal-udjenza	Aċċessibbiltà	Faċilitar ta' taħriġ u skambju ta' programmi tal-aqwa prattika.	Terminu qasir
	Koordinazzjoni	Żamma ta' laqgħat regolari u diskussjonijiet fost l-organizzaturi tal-avvenimenti ewlenin fir-reġjun biex jiddiskutu l-kollaborazzjoni.	Terminu qasir
	Evalwazzjoni u evidenza	Twettiq regolari ta' stħarriġ, konsultazzjonijiet u analiżi tar-rispons.	Kontinwu
Tema Trasversali Numru 3. Innovazzjoni tal-Patrimonju	Tressiq ta' spazji ma' komunitajiet	Kożvilupp ta' tours kulturali fi ħdan ir-reġjun u lil hinn biex jitqajjem livell ta' għarfien u kuxjenza dwar spazji u kuntesti.	Terminu qasir
		Faċilitar tal-esplorazzjoni ta' spazji alternattivi bħal dawk li huma proprjetà ta' Heritage Malta u tressiq ta' komunitajiet għal proġetti u avvenimenti, speċjalment dawk organizzati mill-organizzazzjonijiet kulturali pubbliċi.	Terminu medju

Tema	Qasam ta' prijorità	Azzjonijiet indikattivi	Terminu qasir (sena) Terminu medju (2 sa 4 snin) Terminu twil (5 snin +)
Tema A – Konnessjonijiet	Possibbiltà ta' konverżazzjonijiet	Twaqqif ta' Kumitat Kulturali Reġjonali biex jiddiskuti avvenimenti futuri, kwistjonijiet u soluzzjonijiet biex jippromwovi trasparenza u konverżazzjoni. Il-konverżazzjonijiet se jinkludu firxa ta' partijiet ikkonċernati li jirrappreżentaw id-diversità tal-komunitajiet fir-reġjun.	Terminu qasir
	Sħubijiet fuq livelli inter jew intrareġjonali	Faċilitar ta' koordinazzjoni ta' skambju ta' riżorsi li joriġinaw minn partijiet ikkonċernati varji.	Terminu qasir
	Koordinazzjoni	Permezz tal-Uffiċjali Kulturali Reġjonali, jinbeda djalogu bejn komunitajiet differenti fil-lokalitajiet b'attivitajiet imfassla speċifikament għall-anzjani, u jinbdew programmi interkulturali biex jirriflettu d-diversità tar-reġjun.	Terminu qasir sa kontinwu
	Evalwazzjoni u evidenza	Kożvilupp ta' stħarriġ, konsultazzjoni u ġbir ta' rispons b'mod regolari.	Kontinwu
Tema B - Riġenerazzjoni	Spazju u infrastruttura	Twaqqif ta' proċess konsultattiv li jinvolvi partijiet ikkonċernati varji fuq is-sens ta' appartenenza u l-ippjanar.	Terminu medju
	Faċilitar ta' djalogu interkulturali	Żvilupp ta' proċess konsultattiv ma' partijiet ikkonċernati varji biex jiġu żviluppati flimkien inizjattivi li jistgħu jiffaċilitaw djalogu u skambju interkulturali.	Terminu medju
		Faċilitar ta' żvilupp ta' inizjattivi li jindirizzaw speċifikament djalogu u skambju interkulturali.	Terminu twil
	Ħolqien ta' konnessjonijiet	Investiment fi proġetti li jiffokaw fuq il-komunità u s-sens ta' appartenenza kif ukoll ir-riġenerazzjoni ta' żoni.	Terminu medju
	Spazju u infrastruttura	Investiment fir-riġenerazzjoni kreattiva ta' żoni li jippermettu arranġament u ambjent multikulturali.	Terminu twil
Vittoriosa 2031	Koordinazzjoni	Twaqqif ta' struttura ta' governanza inklussiva u parteċipatorja għall-preparazzjoni tal-ktieb tal-offerti.	Terminu qasir
	Id-dimensjoni Ewropea u lil hinn	Konnessjoni mal-familja ECoC u żvilupp ta' relazzjoni ta' ħidma mal-kandidati tal-ECoC, u ECoCs antiki u futuri.	Terminu medju sa twil
	Skambju u networking	Bini ta' network immexxi mill-komunità għall-ktieb tal-offerti tal-ECoC.	Terminu medju sa twil

7. Konklużjoni

Meta mqabbel mal-bqija tar-reġjuni l-oħra f'Malta, ir-Reġjun Port jippreżenta xenarju partikolari ħafna. Id-diversità u l-kuntrasti tiegħu huma kemm il-qawwa kif ukoll id-dgħufija tiegħu. Għalhekk l-għan ta' din l-istrateġija huwa li r-reġjun jieħu kemm jista' minn din il-qawwa u joħloq l-ambjent adattat għad-djalogu u l-kollaborazzjoni.

F'dan il-kuntest, fejn l-identità tar-reġjun għadha mdella minn identitajiet lokali b'saħħithom, din l-istrateġija toffri opportunità tajba biex issaħħaħ il-pożizzjoni tagħha u ssib għan li minnu jibbenefikaw is-settur kulturali, ir-reġjun u lil hinn. L-azzjonijiet imressqa jvarjaw minn minuri għal ambizzjużi, imma kull waħda minnhom hija direzzjonata lejn l-irwol ċentrali tar-reġjun li jiffaċilita l-iżvilupp kulturali u jibni fuq inizjattivi eżistenti biex ilaqqa' l-elementi kollha u joħloq proċessi ġodda li jindirizzaw l-aspirazzjonijiet tar-reġjun.

Ir-reġjun joffri potenzjal u possibbiltajiet fl-isfera kulturali – li għandhom bżonn ikunu aktar ikkoordinati, konnessi u mbuttati 'l quddiem b'mod effettiv. Huwa reġjun li jħaddan id-duwaliżmu u jippreżenta kontradizzjonijiet li jwasslu sfida, u li jistgħu jiġu indirizzati biss permezz ta' moħħ miftuħ u konverżazzjonijiet kontinwi bejn partijiet ikkonċernati varji. Huwa reġjun li jista' jibbenifika b'mod sinifikanti minn enerġiji ġodda li jqajmu mill-ġdid il-kultura rikka u r-ruħ affluwenti tiegħu. Ir-reġjun għandu bżonn jgħożż il-passat tiegħu, waqt li jivvinta mill-ġdid il-preżent tiegħu u jinfetaħ għall-futur, b'ħidma lejn it-tragward ambizzjuż li jospita l-Kapitali Ewropea tal-Kultura fl-2031. Din l-ambizzjoni hija żvilupp li jmur lil hinn mill-eżitu tal-proċess tal-offerti. Il-vjaġġ huwa opportunità unika li toħloq identità komuni għar-reġjun fi ħdan narrattiva kulturali nazzjonali u Ewropea.

Għaddi - An Experiential Walk through Kalkara ta' Kristina Borg mal-Assoċjazzjoni Wirt il-Kalkara u ċ-Ċentru tax-Xjenza Interattiva ta' Esplora. Il-Kalkara, 2020. Ritratt ta' Elisa von Brockdorff

8. Appendiċi

Rikonoxximenti

Din l-istrateġija kienet imfassla bil-kontribuzzjonijiet ta':

Elaine Falzon	Awtur Ewlieni tal-Istrateġija Reġjonali Port
Morgan Parnis	Kap tal-Proġett, Mdina International Ltd
Toni Attard	Kap tat-Tim tal-Istrateġija u Msieħeb tal-Proġett, Culture Venture
Tom Fleming	Konsulent Kulturali Internazzjonali
Valerie Visanich	Kap tar-Riċerka
Caldon Mercieca	Riċerkatur
Sandro Debono	Riċerkatur
Karsten Xuereb	Riċerkatur
Daniel Azzopardi	Riċerkatur

Kunsill Malti għall-Arti

Albert Marshall	Ċermen Eżekuttiv
Mary Ann Cauchi	Direttur Fondi u Strateġija
Eric Fenech Sevasta	Direttur Affarijiet Korporattivi
Etienne Bonello	Eks Direttur Affarijiet Korporattivi
Adrian Debattista	Kap tal-Istrateġija
Christopher Spiteri	Eżekuttiv għall-Proġetti tal-UE
Simone Inguanez	Eżekuttiv għad-Diversità u l-Komunitajiet
Elyse Tonna	Koordinatur Kulturali Reġjonali

Kunsill Reġjonali u Kunsilli Lokali fi ħdan ir-Reġjun Port

Kav. Paul Farrugia	President
Lianne Cassar	Deputat Segretarju Eżekuttiv
Francesca Zammit	Eks Uffiċjal Kulturali Reġjonali

Ir-rappreżentanti kollha mill-Kunsilli Lokali fir-Reġjun Port jinkludu: Sindki, Segretarji Eżekuttivi u Kunsilliera responsabbli mill-kultura mill-Belt Valletta, il-Birgu, l-Isla, Bormla, Ħaż-Żabbar, il-Furjana, il-Fgura, il-Kalkara, Ħal Tarxien, Raħal Ġdid, u x-Xgħajra.

Esprimi

Stephanie Buhagiar	Eżekuttiv tar-Riċerka tas-Suq

Diviżjoni tal-Gvern Lokali

Natalino Attard	Direttur Ġenerali
Christopher Galea	Direttur, Monitoraġġ u Appoġġ
Marisa Pisani	Direttur, Strateġija u Implimentazzjoni tal-Politika
Simon Agius	Assistent Direttur, Strateġija u Implimentazzjoni tal-Politika
Robert Tabone	Kap tal-UE u Affarijiet Internazzjonali
Dorianne Diacono	Maniġer Superjuri, Strateġija u Implimentazzjoni tal-Politika

Assoċjazzjoni Kunsilli Lokali

Mario Fava	President
Lianne Cassar	Segretarju Eżekuttiv

Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika

Etienne Caruana	Direttur Ġenerali
Josianne Galea	Kap tal-Unità Kundizzjonijiet tal-Għajxien u Statistiċi Kulturali

Is-Siġra tat-Tin ta' Toni Attard, Simone Spiteri u l-membri ta' Opening Doors. Il-Belt Valletta, 2021. Ritratt ta' Elisa von Brockdorff grazzi lil AMASS (Acting on the Margins: Arts as a Social Sculpture) immexxi f'Malta mid-Dipartiment tal-Arti, Komunitajiet Miftuħa, u Edukazzjoni għall-Adulti, Fakultà tal-Edukazzjoni, b'kollaborazzjoni mal-Assoċjazzjoni Opening Doors

Konsulenti

L-individwi involuti fil-fażi ta' konsultazzjoni fit-tiswir ta' din l-istrateġija jinkludu (imma mhux limitati għalihom):

Alfred Zammit, Antonella Galea, Charles Bonello, Christian Pace, Clive Pulis, Corinne Buhagiar, Davina Sammut Hili, Dominic Grima, Duncan Hall, Elaine Caruana, Gabriella Agius, Gail Demanuele, Grazielle Gellel, Joanne Attard Mallia, John Boxall, Jorge Grech, Joseph Abela Galea, Joseph Galea, Jurgen Briffa, Malcolm Agius Muscat, Marco Agius, Maria Dolores Camilleri, Deemer Bilocca, Marvel Vella, Marvic Massa, Neil Attard, Nora Macelli, Pamela Schembri, Pierre Dalli, Ruben Abela, Ruben Zahra, Saviour Spiteri, Stephanie Testaferrata de Noto, Vince Fabri, Wayne Aquilina

Is-Sindki tal-lokalitajiet fir-Reġjun Port:

Alfred Zammit, Clive Pulis, Dominic Grima, John Boxall, Jorge Grech, Joseph Abela Galea, Marco Agius, Neil Attard, Pierre Dalli, Vincent Borg, Wayne Aquilina

Kif ukoll:

Organizzazzjonijiet Kulturali Pubbliċi, Organizzazzjonijiet Volontarji Artistiċi u Kulturali u partijiet ikkonċernati oħra.

Referenzi

Awtorità tal-Ippjanar. (2022). The Malta Scheduled Property Register. Disponibbli: www.pa.org.mt/en/scheduled. [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Borg, M. (2019). The Southeast Region: Core of a Nation State. Malta: Gutenberg Press.

Esprimi. (2019). Local Councils 2018 Events Survey. Rapport Intern. Mhux ippubblikat.

Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (KESE). (2013). Diskors mil-President Antonio Barroso "A New Narrative for Europe". Disponibbli: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/new-narrative-europe-eesc-resolution-conference-future-europe [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Kunsill Malti għall-Arti. (2017). Cultural Participation Survey 2016. Disponibbli: https://www.artscouncilmalta.org/files/uploads/misc/Cultural%20Participation%20%20Survey%202016%20online.pdf [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Sovrintendenza tal-Patrimonju Kulturali. (2022). National Inventory. Disponibbli: https://culture.gov.mt/en/culturalheritage/Pages/National%20Inventory.aspx. [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika. (2020). Statistics on Libraries 2019. NewsRelease 115/2020 Disponibbli: https://nso.gov.mt/en/News_Releases/Documents/2020/07/News2020_115.pdf [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika. (2019). EU-SILC2018: Salient Indicators. Living Conditions and Culture Statistics. 128/2019. 15. Disponibbli: https://nso.gov.mt/en/News_Releases/View_by_Unit/Unit_C1/Living_Conditions_and_Culture_Statistics/Documents/2019/News2019_128.pdf [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika. (2020). StatDB. Disponibbli: https://statdb.nso.gov.mt. [Aċċessat fl-1 ta' Lulju 2022].

Uffiċċju tal-Kummissarju għall-Organizzazzjonijiet Volontarji. (2019). Voluntary Organisations. Disponibbli: https://inclusion.gov.mt/ocvo/ocvo-voluntary-organisations-list [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

UNESCO. (2005). The Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions, Diversity of Cultural Expressions. Disponibbli: https://en.unesco.org/creativity/convention. [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].